

Podstawy socjologii

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Etnologia Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Antropologii i Kulturoznawstwa Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 20ETNS.12HS.05461.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty humanistyczne i społeczne
Koordynator zajęć	Aleksandra Lis-Plesińska	
Prowadzący zajęcia	Aleksandra Lis-Plesińska	
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 30, Egzamin	Liczba punktów ECTS 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	zapoznanie studentów z głównymi nurtami teorii socjologicznej

Wymagania wstępne

brak

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	ma podstawową wiedzę na temat pojęć socjologicznych	ETN_K1_W01, ETN_K1_W02, ETN_K1_W09	Egzamin z "otwartą książką"
W2	ma podstawową wiedzę o zagadnieniach teoretycznych poruszanych w klasycznym i współczesnym piśmiectwie socjologicznym	ETN_K1_W01, ETN_K1_W02	Egzamin z "otwartą książką"
W3	ma podstawową wiedzę o powiązaniach etnologii/antropologii kulturowej z innymi dyscyplinami nauk humanistycznych i społecznych oraz obszarów pokrewnych	ETN_K1_W01, ETN_K1_W02	Egzamin z "otwartą książką"
Umiejętności - Student/ka:			
U1	posiada umiejętność merytorycznego argumentowania, z wykorzystaniem poglądów innych autorów, oraz formułowania wniosków	ETN_K1_U01, ETN_K1_U04, ETN_K1_U06, ETN_K1_U08, ETN_K1_U09	Egzamin z "otwartą książką"
U2	posiada umiejętność przygotowania różnego rodzaju wystąpień dotyczących zagadnień będących przedmiotem zainteresowania etnologii/antropologii kulturowej	ETN_K1_U01, ETN_K1_U03, ETN_K1_U04, ETN_K1_U06, ETN_K1_U09	Egzamin z "otwartą książką"
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	śledzi i identyfikuje najważniejsze problemy moralne, polityczne i społeczne współczesności	ETN_K1_K01, ETN_K1_K02, ETN_K1_K03, ETN_K1_K10	Egzamin z "otwartą książką"
K2	potrafi odpowiednio zaplanować i wypełniać powierzone zadania	ETN_K1_K01, ETN_K1_K02, ETN_K1_K03	Egzamin z "otwartą książką"
K3	potrafi dyskutować w grupie i poddać krytycznej ocenie własne argumenty i poglądy	ETN_K1_K02, ETN_K1_K03	Egzamin z "otwartą książką"

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Wprowadzenie - przedstawienie materiału oraz głównych zagadnień omawianych na kolejnych zajęciach - omówienie warunków zaliczenia przedmiotu oraz skali ocen - podział prezentacji poszczególnych lektur pomiędzy studentami	W1	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
2.	Emile Durkheim: Zasady metody socjologicznej (Rozdział II) -pozytywistyczne początki socjologii - główne zasady metody socjologicznej - czym metoda socjologiczna różni się od etnografii - dane, mierzalność i empiryczna dostępność zjawisk, definiowanie pojęć	W1, W2, W3, U1, K1, K3	Wykład
3.	Erving Goffman: „Człowiek w teatrze życia codziennego” - role społeczne - fasada, kulisy, atrybuty społecznego teatru - wejście w rolę i dystans wobec roli - struktura i performance - praktyki społeczne i powiązania socjologii z antropologią	W1, W2, W3, U1, U2, K1, K2, K3	Wykład
4.	Zygmunt Bauman: Sztuka Życia (Wprowadzenie: Co złego jest w szczęściu? Strony: 7-41) - pułapki współczesnej konsumpcji - relacje osobiste a relacje utowarowione - człowiek późnej nowoczesności a człowiek antropocenu - jak dziś szukamy szczęścia?	W1, W2, W3, U1, U2, K1, K2, K3	Wykład
5.	Adam Smith „Bogactwo narodów” - ekonomia klasyczna i jej pojęcie bogactwa - bogacenie narodów, współczesne wskaźniki bogactwa, PKB i ich krytyka - podział pracy, jego korzyści i pułapki - czy technologię pozwolą nam więcej odpoczywać, Al jako wielka obietnica postępu i wolności człowieka - praca wytwórcza a praca twórcza	W1, W2, W3, U1, U2, K1, K2, K3	Wykład
6.	Maxa Webera „Etyka Protestancka a duch kapitalizmu” (strony VII - 76) - socjologia rozumiejąca - typy idealne jako narzędzie analizy porównawczej - socjologia historyczna i wyjaśnienia wieloczynnikowe	W1, W2, W3, U1, U2, K1, K2, K3	Wykład
7.	Maxa Webera „Etyka Protestancka a duch kapitalizmu” (strony 77-183) - protestancka i katolicka etyka praca - etyka pracy dziś - jak narodził się wczesny kapitalizm - technologie i zasoby - brakujące elementy analizy Maxa Webera - predestynacja i praca na chwałę Bogu a dzisiejsze etyki pracy	W1, W2, W3, U1, U2, K1, K2, K3	Wykład
8.	Karol Marks i Fryderyk Engels: Manifest Komunistyczny (cały) - komunizm - inspiracje i współczesne reinterpretacje - komunizm a liberalizm - krytyczna analiza obu nurtów ideowych	W1, W2, W3, U1, U2, K1, K2, K3	Wykład
9.	Karl Polanyi: Wielka Transformacja (rozdział 12) - liberalizm: jak zorganizować wolny rynek - fikcyjne towary - ruchy wolnościowe, ochronne i ich wypadkowa - role instytucji oraz polityki dla organizacji gospodarki	W1, W2, W3, U1, U2, K1, K2, K3	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
10.	Zygmunt Bauman: Nowoczesność i Zagłada (strony 7-81) - mroczne strony efektywności ekonomicznej i systemów biurokratycznych - system a podmiot - odpowiedzialność za zagładę	W1, W2, W3, U1, U2, K1, K2, K3	Wykład
11.	Jurgen Habermas „Strukturalne przeobrażenia sfery publicznej” (rozdział II, strony 95-142) - geneza współczesnej sfery publicznej - współczesne odłamy sfery publicznej - nierówności i demokratyczne potencjały współczesnych sfer publicznych - własny głos i problem reprezentacji grup mniejszościowych	W1, W2, W3, U1, U2, K1, K2, K3	Wykład
12.	Pierre Bourdieu: Klasy i klasyfikacje (wstęp Kłoskowskiej) - klasyfikowanie jako podstawa funkcjonowania człowieka w społeczeństwie - wielość klasyfikacji i zmienność klas - klasa społeczna - czy potrzebujemy tego pojęcia? - skąd się wzięły klasy społeczne? - habitus - strukturyzująca struktura wewnątrz nas czy konserwatywny relikw?	W1, W2, W3, U1, U2, K1, K2, K3	Wykład
13.	Michel Foucault: Nadzorować i karać: Narodziny Więzienia (część III) - spektakl i więzienie - panoptikon - mrok i światło, czyli skuteczne formy karania - więzienie jako element systemów przemysłowych - dyscyplina ku produktywności - ciało skazańca a ciało społecznej	W1, W2, W3, U1, U2, K1, K2, K3	Wykład
14.	Sprawczość i Nowoczesność: Bruno Latour „Nigdy nie byliśmy nowocześni” (Wstęp) - dualistyczne reprezentacje nowoczesności i próba ich urealnienia - separacja natury od kultury czy splątania naturokultur? - postęp czy nasze coraz mocniejsze uwikłanie? - jak iść naprzód oglądając się za siebie?	W1, W2, W3, U1, U2, K1, K2, K3	Wykład
15.	Powtórzenie materiału	W1, W2, W3, U1, U2, K1, K2, K3	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny, Wykład problemowy, Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda analizy przypadków, Metoda aktywizująca - "burza mózgów", Metoda aktywizująca - metoda "kuli śnieżkowej", Praca w grupach, Korekta indywidualna, Egzamin PNJ

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	5.0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne 4.5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne 4.0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne 3.5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami 3.0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne, ale z licznymi błędami 2.0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne

Literatura

Obowiązkowa

1. Emile Durkheim: Zasady metody socjologicznej (Rozdział II)
2. Erving Goffman: „Człowiek w teatrze życia codziennego”
3. Zygmunt Bauman: Sztuka Życia (Wprowadzenie: Co złego jest w szczęściu? Strony: 7-41)
4. Adam Smith „Bogactwo narodów”
5. Max Weber „Etyka Protestancka a duch kapitalizmu” (strony VII - 76)
6. Max Weber „Etyka Protestancka a duch kapitalizmu” (strony 77-183)
7. Karol Marks i Fryderyk Engels: Manifest Komunistyczny (cały)
8. Karl Polanyi: Wielka Transformacja (rozdział 12)
9. Zygmunt Bauman: Nowoczesność i Zagłada (strony 7-81)
10. Jürgen Habermas „Strukturalne przeobrażenia sfery publicznej” (rozdział II, strony 95-142)
11. Pierre Bourdieu: Klasy i klasyfikacje (wstęp Kłoskowskiej)
12. Michel Foucault: Nadzorować i karać: Narodziny Więzienia (część III)
13. Sprawczość i Nowoczesność: Bruno Latour „Nigdy nie byliśmy nowocześni” (Wstęp)

Dodatkowa

1. Pierre Bourdieu: Dystynkcja

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Czytanie wskazanej literatury	45
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 75
Liczba punktów ECTS	ECTS 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
ETN_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do uczenia się i rozpoznawania zróżnicowania kulturowego świata
ETN_K1_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do odpowiedzialnego i etycznego pełnienia roli zawodowej etnologa i antropologa kulturowego w zróżnicowanych i dynamicznych obszarach współczesnej kultury
ETN_K1_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do samodzielnego, twórczego i przedsiębiorczego planowania i realizacji powierzonych zadań
ETN_K1_K10	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do obserwacji i identyfikacji złożonych problemów moralnych, politycznych i społecznych współczesności samodzielnie i we współpracy z ekspertami
ETN_K1_U01	Absolwent/ka potrafi w sposób krytyczny wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł w zakresie etnologii i antropologii kulturowej
ETN_K1_U03	Absolwent/ka potrafi samodzielnie i w zespole zdobywać wiedzę, rozwijać umiejętności badawcze i profesjonalne korzystając ze wsparcia opiekunów naukowych wraz z nabywaniem umiejętności planowania i realizacji własnego uczenia się przez całe życie
ETN_K1_U04	Absolwent/ka potrafi posługiwać się zaawansowanymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i terminologią specjalistyczną z zakresu etnologii/antropologii kulturowej w rozwiązywaniu złożonych i nietypowych problemów badawczych
ETN_K1_U06	Absolwent/ka potrafi formułować tezy, opinie i wnioski z wykorzystaniem poglądów innych autorów rzeczowo je argumentując
ETN_K1_U08	Absolwent/ka potrafi w stopniu zaawansowanym przygotować i przedstawić prace pisemne właściwe dla etnologii/antropologii kulturowej
ETN_K1_U09	Absolwent/ka potrafi dyskutować i debatować na temat współczesnych problemów cywilizacyjnych z wykorzystaniem zaawansowanej wiedzy z zakresu etnologii/antropologii kulturowej
ETN_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym miejsce, znaczenie, i specyfikę przedmiotową etnologii i antropologii kulturowej w dziedzinie nauk humanistycznych
ETN_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym terminologię właściwą dla etnologii i antropologii kulturowej
ETN_K1_W09	Absolwent/ka zna i rozumie kompleksowość natury języka, kultury i społeczeństwa oraz ich złożoność i historyczną zmienność w ich związkach z cywilizacyjnymi problemami współczesności